

KORUPCE V ČR

Korupce (lat. *corrumpere* = kazit, oslabit, znetvořit, podplatit) je zneužití postavení, funkce k osobnímu prospěchu - v politice, veřejné správě, hospodářství. Je opakem integrity.

DRUHY KORUPCE

VELKÁ

- zpronevěra veřejných zdrojů
- nehospodárné užívání veřejných zdrojů
- soukromý prospěch z privatizace
- zneužívání veřejné moci při udělování veřejných zakázek
- přidělování monopolních a kvazi-monopolních licencí
- nepotismus, klientelismus případně i prodej pozic
- zisk důležitých, běžně nedostupných informací, insider trading
- zločiny bílých límečků

MALÁ

- podplácení úředníků
- záměrně nepřehledná regulace
- zatemňování pravidel (úzkoprsé lpění na postupech či využívání jejich flexibility)
- špatná organizace (nejasné vztahy podřízenosti a nadřízenosti, netransparentnost)
- zneužívání pravomocí vyplývajících z dozorové (kontrolní) činnosti veřejné správy

STATE CAPTURE – ovládnutí legislativního procesu soukromými subjekty

- kontrola veřejných institucí pro de facto soukromý prospěch nebo trestnou činnost
- formování koluzivních sítí, které omezují politickou soutěž
- podkopání svobodných voleb skrytou reklamou s neprůhledným financováním kampaní
- zneužití legislativní moci
- korupce v soudních řízeních
- zneužití auditu, vyšetřování a dozoru
- užívání kompromitujících materiálů pro politické vydírání a nátlak
- korupce médií

INDEX VNÍMÁNÍ KORUPCE 2008

10 – nejnižší vnímání korupce, 1 – nejvyšší vnímání

Poř.	Země	Hodn.
1	Dánsko	9,3
1	Nový Zéland	9,3
1	Švédsko	9,3
4	Singapur	9,2
5	Finsko	9,0
5	Švýcarsko	9,0
7	Island	8,9
7	Nizozemí	8,9
9	Austrálie	8,7
9	Kanada	8,7
11	Lucembursko	8,3
18	USA	7,3
23	Francie	6,9
26	Slovinsko	6,7
27	Estonsko	6,6
45	Česká republika	5,2
47	Maďarsko	5,1
52	Lotyšsko	5,0
52	Slovensko	5,0
58	Litva	4,6
58	Polsko	4,6
62	Chorvatsko	4,4
70	Rumunsko	3,8
72	Bulharsko	3,6

VÝVOJ V ČESKÉ REPUBLICĚ (1997-2008)

rok	hodnota
1997	5,2
1998	4,8
1999	4,6
2000	4,3
2001	3,9
2002	3,7
2003	3,9
2004	4,2
2005	4,3
2006	4,8
2007	5,2
2008	5,2

DOSAVADNÍ VLÁDNÍ OPATŘENÍ A NÁVRHY OPOZIČNÍCH STRAN

VLÁDNÍ STRATEGIE PRO BOJ S KORUPCÍ PRO ROKY 2006-2010 POČÍTÁ

V oblasti prevence:

- se zavedením povinnosti veřejného připomínkového řízení (prostřednictvím internetu) k připravovaným právním předpisům,
- s povinností provádět každé dva roky kontrolu všech platných právních předpisů za účelem zamezení vzniku nadměrné byrokratické zátěže a navrhopat odstranění nadměrné byrokratické zátěže včetně možného zrušení některých právních předpisů,
- s povinností vypracovat ke každému návrhu právního předpisu hodnocení dopadu regulace RIA,
- s úpravou pravidel jednacího řádu Poslanecké sněmovny pro uplatňování pozměňovacích návrhů

V oblasti průhlednosti s:

- novým zákonem o veřejných zakázkách se začleněním problematiky koncesního zákona
- s přijetím opatření ke zveřejňování veškerých informací o zadání a výběru tzv. „malých zakázek“ na internetu nebo jejich zadávání prostřednictvím elektronického tržiště,
- prodloužením lhůty (stanovené v § 39 odst. 1 zákona o obcích) pro zveřejnění záměru obce zcizit nemovitý majetek, a to zejména pokud jde o majetek velké hodnoty,
- zřízení speciální protikorupční telefonní linky č. 199, která bude přijímat stížnosti a podezření veřejnosti, týkající se veřejné správy.

V oblasti postihu se:

- zřízením speciálního protikorupčního senátu u vyššího soudu a zvláštního útvaru působícího při vrchním státním zastupitelství se zaměřením na korupci veřejných činitelů a korupci při veřejných zakázkách a dalších významných činnostech obecného zájmu,
- zavedením institutu tzv. „protikorupčního agenta“ se zaměřením na odhalování a zjišťování korupce,
- zpřísněním trestů za prokázanou korupci na základě novely trestního zákona (za korupci spáchanou veřejným činitelem na 12, resp. 15 let odnětí svobody),
- navržením právní úpravy, na základě které osobám, jež budou odsouzeny za korupční jednání v souvislosti s veřejnými zakázkami, soutěžemi a dražbami (pletichy nebo úplatkářství), bude vždy vedle trestu odnětí svobody či peněžitého trestu uložen trest zákazu činnosti (výkon určitých zaměstnání a funkcí) nebo se nebudou moci po dobu stanovenou soudem účastnit dalších veřejných zakázek. V některých závažných případech bude moci být uložen i trest propadnutí majetku.

NÁVRHY ČSSD

OBCE A KRAJE

- Povinné elektronické hlasovací zařízení a zveřejnění výsledků hlasování na internetu
- Povinnost zveřejnit výsledky hlasování rady obce či kraje - jmenovitě

INSTITUT ČERNÝCH LISTIN

- Osoby a firmy odsouzené za korupci nebudou moci po určitou dobu získávat zakázky veřejných prostředků

ZÁKONNÁ ÚPRAVA LOBBYINGU

- Oddělit poctivé od nepoctivých
- Možné výhody (vstup do prostor PS a Senátu) za registraci a podřízení se kontrole

INTERNETOVÉ AUKCE

- Povinnost užívat tento institut pro určité případy na úrovni státní správy i samosprávy

TESTY INTEGRITY

FINANČNÍ LIMITY NA VOLEBNÍ KAMPAŇ

- Možnost kontroly politických stran NKÚ
- Omezení výdajů bude znamenat menší tlak na politické strany, aby získávaly velké množství prostředků a tedy i snížení korupčního prostředí

Program Naděje – Priority v oblasti justice, bezpečnosti a boje proti korupci (červenec 2008)

NÁVRHY KSČM

- rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu, zavedením majetkových přiznání a důsledné posuzování střetu zájmů.
- přijetí zákona o konfliktu zájmů a účinný institut majetkového přiznání a prokazování původu milionových majetků v řádu od pěti či deseti milionů výše

Volební program 2006-2010

www.kscm.cz

CITÁTY O KORUPCI

Čím více je korumpován stát, tím více je zákonů (Publius Cornelius Tacitus)

Moc korumpuje, absolutní moc korumpuje absolutně (Lord Acton)

Korupce je autorita plus monopol minus transparentnost (neznámý autor)